

Hububat ihracatı 2024'te 11,9 milyar dolar oldu

Buğday unu, makarna, bitkisel yağlar, bisküvi ile şekerli ve kakaolu ürünler başta olmak üzere temel gıda ürünlerini kapsayan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörünün 2024 yılı toplam ihracatı 11,9 milyar dolar olarak açıklandı. Toplam hububat ihracatının 13,5 milyon ton olarak gerçekleştiği bu dönemde, KG başına ortalama ihracat fiyatları yüzde 3,5 artışla 0,88 dolar oldu. Haziran-Ekim döneminde uygulanan buğday ithalatı yasağına bağlı olarak, ihracatı yüzde 20,9 azalışla 1 milyar 159 milyon dolar olan buğday ununun toplam hububat ihracatı içindeki payı yüzde 9,7'e geriledi. 973 milyon dolara ulaşan tatlı bisküvi ve gofret ihracatı yüzde 9,1 artışla sektör genelinde ikinci sırada yer aldı. Hububat ihracatının 2,1 milyar doları geçtiği Irak, sektörün ihracatında en büyük pazar olurken onu 651,6 milyon dolar ile ABD, 517,5 milyon dolar ile Suriye takip etti. Bu yıl hububat ihracatında yüzde 16,7 artış sağlanan Almanya, dördüncü sıradaki Cezayir'in hemen arkasından geldi.

“Buğday ithalat yasağının 2025'te esneyeceğini düşünüyoruz”

Geride kalan yılda hububat sektörünün toplam ihracatını etkileyen en önemli gelişmelerin başında Dahilde İşleme Rejimi kapsamında getirilen buğday ithalatı yasağı olduğunu belirten **TİM Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu** yılı şu şekilde değerlendirdi:

“2002 yılında 1 milyar dolar seviyesindeki ihracatını yıllar içinde 12 milyar dolar seviyesine yükselten, Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki yüzde 2,7'lik payını günümüzde yüzde 5'in üzerine çıkaran sektörümüz açısından, alışık olduğumuz yüksek performans seviyesinin altında sonuç aldığımız bir yıl oldu. Yaz aylarında katı şekilde uygulanan, 15 Ekim itibarıyla da yüzde 15 kota ile gevşetilen buğday ithalat yasağı, un ihracatımızı miktar olarak geri çekti. Yurt içinde kişi başına ortalama 250 KG buğday üretebilen, son 11 yıldır buğday unu ihracatında dünya liderlerini elinde bulduran bir ülke olarak uyguladığımız kısıtlamalar, küresel piyasalarda buğdayın daha da ucuzlamasına neden oldu. Yakın dönemde Tarım ve Orman Bakanlığımıza bu alandaki talep ve ihtiyaçları arz ettik, 2025 yılında esnemenin genişlemesini bekliyoruz. Bu yıl sektörümüzün yüzde 7 düzeyinde bir artışla 12,5 milyar doların üzerinde ihracat yaparak, yeni bir rekora imza atacağına inanıyoruz.”

“Rusya-Ukrayna savaşının sonlanması ticaretimizi olumlu etkileyebilir”

Dünya tahıl üretiminin merkezi haline gelen Karadeniz bölgesindeki gelişmelerin Türkiye'nin tarımsal ticaretinde çok önemli olduğunu belirten **Tiryakioğlu** şunları ifade etti:

“ABD'de Başkan Trump'ın görevi devralmasıyla birlikte Rusya-Ukrayna savaşının daha çabuk sonuca ulaşması ve diplomatik ilişkilerdeki yumuşamaya bağlı olarak gıda ticaretinin olumlu etkilenmesi bekleniyor. Dünya hububat ihracatı içinde toplamda yüzde 24 payı bulunan bu iki ülke de dış piyasalara açılma yönünde, geçiş güzergahı olarak iş birliğimize ihtiyaç duyuyor. Savaşın sonlanmasıyla birlikte Karadeniz ve Azak Denizi'nde bulunan Odessa, Mariupol ve Sivastopol gibi önemli limanlar yeniden faal hale gelecektir. Savaş döneminde alternatif rotalara kayan bu bölgedeki ürünlerin ticaretinde, gözler yeniden ülkemize çevrilecektir. Türkiye artan lojistik yatırımları, Orta Doğu ve Afrika ile ticaretteki merkezi konumuyla bölgesel ticarete daha

da öne çıkacaktır. AB ve ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarının savaş koşullarına bağlı olarak gevşemeye başladığı durumda, bu ülkedeki talebe en hızlı yanıt verenlerden biri olacağımızı düşünüyoruz. Geçtiğimiz yıl Rusya'da başlayan bulgur tanıtım projemiz devam ediyor, iletişim alanında yaptığımız yatırımların geri dönüşünün yüksek olacağına inanıyoruz”

“Tarımsal üretimimizdeki iyileşmeler biraz daha belirginleşecek”

Sektörün önem verdiği konular arasında hammaddeye erişim kadar, öz mal ihracatının da bulunduğu dikkat çeken **Tiryakioğlu**, tarımsal üretimi ve üreticiyi destekleyici uygulamalardan duydukları memnuniyeti ise şu şekilde ifade etti:

“Tarım ve Orman Bakanlığımızın tarım ve hayvancılığın desteklenmesine yönelik 90 milyar TL'yi aşan doğrudan destek ödemesi yaptığı bir yılı geride bırakıyoruz. Tarım ürünleri üretici fiyat endeksindeki artışın yıllık yüzde 50'ye yaklaştığı bu dönemde, maliyet artışları ile fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullara karşı üreticiyi destekleyen bu uygulamaları çok değerli buluyoruz. Destek ödemelerinin 135 milyar TL'yi bulacağı yeni yılda üretim planlaması sağlanarak, verim ve kalite artışının sağlandığı koşullarda tarımsal üretimimizdeki iyileşmelerin biraz daha belirginleşmeye başladığını görebiliriz. TÜİK verilerine göre tahıl ürünleri üretim miktarı 2024 yılında, önceki yıla göre yüzde 7,5 oranında azalarak yaklaşık 39 milyon ton olarak gerçekleşti. Buğday üretimindeki azalma yüzde 5,5 olurken, bu oran arpada yüzde 12'ye, çavdarda yüzde 15,7'e ulaştı. Ekim alanlarındaki artışa ve yağışlardaki iyileşmelere bağlı olarak 2025'in daha yüksek rekolteye sahne olacağını, buğday üretiminde 2024'te yakalayamadığımız 22 milyon ton üretim hedefine bu defa ulaşabileceğimizi tahmin ediyoruz”.

TGİ Hakkında

GAİB, İİB, AKİB, OAİB, EİB ve KİB çatısı altındaki 6 İhracatçı Birliğini bir araya getiren Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu, yeni dönemde tanıtım çalışmalarını Türkiye Gıda İhracatçıları (TGİ) markasıyla yürütüyor. İstihgal alanları arasında bisküvi-pasta, buğday unu, bitkisel yağlar, şeker ve kakao mamulleri, makarna, bakliyat ve baharat gibi birçok gıda ürününün yer aldığı 6 İhracatçı Birliğinin oluşturduğu TGİ, yurt dışında ortaklaşa yürüttüğü faaliyetlerde Turkish Food Exporters markasını kullanıyor.

Ayrıntılı Bilgi için;

Cihan Aydın
COMMPASS Kurumsal İletişim
caydin@commpass.com.tr